

ביאורים

א. החכמה והנבואה מבטאות את העקרונות והכללים של העולם הרוחני. כמו שעולם הטבע מגיב מיד על כל חריגה מהכללים ואינו מקבל התנצלות, כך מבחינתם גם עולם הרוח. אין שום אפשרות לאדם לתקן את החטא, אלא נגזר עליו לסבול ולהיפגע כתוצאה ישירה ממעשיו הרעים. החכמה מתארת את החיסרון שגרם האדם בעולם שה' ברא. העולם מושגת על הרמוניה וסדר רוחני, כך שכל היצורים שבו ממלאים את תפקידם נאמנה. האדם שחטא, בחר שלא להיות נאמן לתפקיד שנועד עבורו, ובזה הוא הפר את האיזון השורר בבריאה. פריצת המסגרת הזו גורמת לפגיעה בשלמותו של האדם, ולכן הוא סובל ומתייסר. הנבואה מתארת את החיסרון בכך שהאדם סטה מרצון ה'. רצונו של ה' הוא טוב ושלם, ולכן אין מקום בעולם שהוא ברא, למציאות שאינה עולה בקנה אחד עם רצונו. לפי הנבואה, לאדם שחטא אין זכות קיום, כי לא ייתכן שיהיה רוע וחוסר שלמות ביצירה אלוהית. לכן אין להסתפק במנת ייסורים שתבוא על האדם, אלא הוא צריך לעבור מן העולם לגמרי.

ב. התורה מבטאת את ההדרכה שנמסרה לאדם, כדי ללכת בדרך הישר. כל מטרת התורה היא להיטיב עם האדם, ולהתוות עבורו את אורח החיים המתאים והמדויק ביותר עבורו. התורה לא מסתפקת בניסוח הכללים, אלא מנגישה אותם עבור האדם עם כל מגבלותיו. לכן היא לא מוכנה להביט באדישות על הכשלונות שלו, אלא רוצה לסייע לו לתקן את הנזק ולהבריא. אולם גם התורה לא מסתפקת בהרהורי חרטה, אלא דורשת פעולה מעשית, הבאת קרבן, שבזה האדם מתקרב לה' וכך מכפר על חטאיו.

רק ה' לבדו, מעניק את מלוא החשיבות לכוח הרצון של האדם. הוא מכיר במרכזיות של הרצון בתוך האישיות של האדם, ובמידת ההשפעה שלו על התפקוד של כל כוחות החיים. ה' מודד את האדם על פי רצונו, וזהו הסוד של התשובה. כשהאדם מתחרט על מעשיו ומעדיף שלא היו באים לעולם, הוא מעיד על רצון טהור ונקי שנמצא עמוק בתוכו, ובכוחו להעלות אותו על דרך המלך.

הרחבות

• כיצד הקרבת הקרבן קשורה לכפרה על החטא?

יביא אשם ויתפפר, שגה תקון של החוטא. ביום השמיני למילואים, כאשר מסופר איך אהרון הכהן זכה להתחיל לעבוד את עבודת המשכן, נאמר: "ויקרב אהרן אל המזבח" [ויקרא ט, ח], מילים אלו מיותרות, לכאורה, לשם מה עלינו לדעת שאהרון קרב אל המזבח? האור החיים הקדוש, בפירושו לפסוק זה, הסביר שמילים אלו רומזות לכך שהאדם צריך להרגיש בהקרבת הקרבן כאילו הוא עצמו המוקרב: "ירמוז לדבריהם ז"ל שאמרו שאלו לנבואה חוטא מה עונשו אמרה הנפש החוטאת היא תמות, ולצד רחמי ה' אמר יביא קרבן, שעיקר מעשה הקרבן היא מחשבת המקריב כי הוא החייב בכל המעשה אשר יעשה בקרבן ההוא ליזבח ולהשרף על האישים והיתה לו מחשבה זו לכפרה, והוא אומר ויקרב אהרן אל המזבח פירוש הוא עצמו הכין לשום אשם נפשו, וקרב למזבח פירוש לזביחה לאישים, ועשה השחיטה במקומו לעגל לצד רחמי ה' שנתרצה להביא חליפתו".

במקום אחר, כתב המהר"ל שהקרבת הקרבן היא ההשבה וההתקרבות של האדם לקב"ה: "כי התמידים שצוה השם יתברך להודיע כי העולם הזה הוא שב ומתקרב אל השם יתברך ואם לא היה שב אל השם יתברך לא היה אל העולם קיום בעצמו... ולפיכך יש לאדם להקריב קרבן אל השם יתברך כי הקרבן הוא השבה והתקרבות אל השם יתברך" [נתיב העבודה פרק ג].

אדם המרגיש כאילו בהקרבת הקרבן הוא מקריב את נפשו, מעלה את העולם ומחברו לשורשו כנגד הניתוק שנוצר בשעת החטא.

שאלות לדיון

א. כתוב "כל התורה היא תיקון האדם" וגם "תורת ה' תמימה משיבת נפש" הסבר את הקשר ביניהם.

ב. נסה לתאר מה זה "לב נשבר ונדכה"? מה חש האדם במצב כזה?

לעילוי נשמת מרת מסודי בת מרי עמאר ע"ה

להצלחת דוד שמשון בן שלמה הלוי

ואמר: שאלו לחכמה: חוטא מה ענשו? והשיבה: "חטאים תרדף רעה", וזה פי החטא הוא חסרון בעולם, ואין ראוי שיהיה נמצא חסרון בעולם, ולכך תרדף אותם הרעה להאבידו מן העולם, ומכל מקום אין החכמה אומרת: "הנפש החטאת תמות", כי נמצא בעולם הרע גם כן,

אבל הנבואה שיהיא מן ה' יתברך, ואין דבר רע יורד מלמעלה, לכן הנבואה אומרת: "הנפש החוטאת תמות", שלא יהיה נמצא החוטא שהוא רע כמו שלא נמצא רע למעלה.

ואמר: שאלו לתורה: חוטא מה ענשו? והתורה שיהיא תקון האדם, שיהי כל התורה היא תקון האדם, וגם בזה התורה היא תקון האדם, ולכך התורה אומרת: יביא אשם ויתפפר, שגה תקון של החוטא,

אבל ה' יתברך אומר שיעשה תשובה, כי החוטא אשר יש לו לב נשבר ונדכה על חטאו - תשובת ה' הוא יתברך מקבלו בשביל זה, וזהו מידת ה' יתברך.

